

Sử dụng phần mềm Zoom trong dạy học trực tuyến học phần Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I) ở Trường Cao đẳng Sư phạm Hà Tây

Đỗ Thị Phượng

Email: phuongcdspht@gmail.com
Trường Cao đẳng Sư phạm Hà Tây
Thị trấn Thường Tín, huyện Thường Tín,
Hà Nội, Việt Nam

TÓM TẮT: Việc sử dụng phần mềm Zoom trong dạy học trực tuyến không chỉ là tình huống phát sinh trong điều kiện có dịch mà còn là xu hướng tất yếu trong thời đại 4.0. Trên cơ sở lý luận của phần mềm Zoom, bài viết làm rõ việc sử dụng phần mềm Zoom và đề xuất giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng phần mềm trong dạy học trực tuyến học phần Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I) ở Trường Cao đẳng Sư phạm Hà Tây.

TỪ KHÓA: Sử dụng, phần mềm Zoom, dạy học trực tuyến, lý luận chính trị.

→ Nhận bài 17/11/2022 → Nhận bài đã chỉnh sửa 23/12/2022 → Duyệt đăng 25/02/2023.

DOI: <https://doi.org/10.15625/2615-8957/12310210>

1. Đặt vấn đề

Cùng với sự phát triển của công nghệ, việc xây dựng môi trường học tập trực tuyến hiện đại, xây dựng các nội dung dạy học trực tuyến được phát triển theo hướng ngày càng tiếp cận gần hơn với người học. Người học có thể khai thác nội dung học tập trực tuyến từ thiết bị di động, thiết bị công nghệ thông tin hay học tập trong mô hình trường “trường học ảo” ở bất kỳ đâu, bất kỳ lúc nào khi công nghệ truyền thông được kết nối, đặc biệt với nền tảng công nghệ của Cách mạng công nghiệp 4.0 đang bùng nổ hiện nay là xu thế tất yếu trong giáo dục hiện đại. Năm học 2021 - 2022, với những lý do khách quan và chủ quan, nhiều trường đại học, cao đẳng và phổ thông tiếp tục triển khai dạy học trực tuyến, trong đó có Trường Cao đẳng Sư phạm Hà Tây. Nhằm đảm bảo mục tiêu giáo dục và đào tạo, nhà trường đã chủ trương để giảng viên linh hoạt, chủ động lựa chọn phần mềm dạy học trực tuyến phù hợp với đặc thù của học phần, đối tượng sinh viên và mục đích sử dụng. Xuất phát từ chủ trương đó, giảng viên giảng dạy học phần *Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I)* đã lựa chọn phần mềm Zoom trong quá trình giảng dạy.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm dạy học trực tuyến

Thuật ngữ dạy học trực tuyến được sử dụng trong môi trường sư phạm là chủ yếu. Các trường học, trung tâm dạy thêm có thể sử dụng phần mềm E-learning để hỗ trợ việc dạy học trên lớp hoặc thay thế hoạt động dạy học trực tiếp hoàn toàn. Tuy nhiên, ở các nhà trường, dạy học trực tuyến thường là môn học lý thuyết, còn các môn học thực hành, nghệ thuật thường được ưu tiên cho dạy học trên lớp. Hiện nay, có rất nhiều cách định nghĩa

khác nhau về dạy học trực tuyến.

Theo Thông tư số 09/2021/TT-BGDĐT ngày 30 tháng 3 năm 2021 của Bộ Giáo dục và Đào tạo, “Quy định về quản lý và tổ chức dạy học trực tuyến trong cơ sở giáo dục phổ thông và cơ sở giáo dục thường xuyên” như sau: “Dạy học trực tuyến là hoạt động dạy học được tổ chức thực hiện trên hệ thống dạy học trực tuyến” [1, tr.1].

“Dạy học trực tuyến bản chất cũng như dạy học truyền thống. Bạn truyền thông tin, học sinh tiếp nhận thông tin qua một khóa học mà ở đó vẫn có giáo viên, giảng bài cho học viên. Sự khác biệt là thông qua công nghệ kết nối (cụ thể là Internet) để tương tác giữa các thành viên, giảm thiểu sự tương tác và tiếp xúc về mặt khoảng cách vật lý” [2].

“Dạy học trực tuyến (hay còn gọi *dạy học online*) là phương thức giảng dạy thông qua các thiết bị điện tử có kết nối mạng (như máy tính để bàn, laptop, điện thoại thông minh). Người dạy sẽ lưu trữ sẵn bài giảng, tài liệu học được số hóa trên một máy chủ để học sinh có thể truy cập học tập mọi lúc, mọi nơi” [3].

Như vậy, dạy học trực tuyến là phương thức dạy học ảo thông qua các thiết bị điện tử có kết nối mạng như laptop, điện thoại thông minh, máy tính bảng... Người dạy sẽ lưu trữ bài giảng, tài liệu học được số hóa trên một máy chủ để người học có thể truy cập học tập mọi lúc, mọi nơi. Với phương thức dạy học này, mọi thầy cô đều có thể tự mở một lớp học trực tuyến để dạy từ xa, bất kể khoảng cách lên tới hàng nghìn cây số.

2.2. Đặc điểm cơ bản của dạy học trực tuyến

Đây là một hình thức đào tạo dựa vào công nghệ thông tin trên nền tảng Internet. Người học khi tham gia vào các lớp học trực tuyến có thể chủ động lựa chọn

cho mình những kiến thức phù hợp.

Người học từ tiếp cận thuyết giảng thì nay việc học cũng thay đổi sang tự học theo định hướng của người dạy với tài nguyên số ngày một tăng. Người dạy cũng phải thay đổi từ thuyết giảng sang cung cấp các nội dung số cho người học và hướng dẫn họ tìm kiếm tài nguyên số phục vụ cho quá trình học tập.

Ngoài ra, dạy học trực tuyến đồng bộ còn giúp cho người học có khả năng tự kiểm soát tốc độ học của mình sao cho phù hợp với bản thân, vẫn đảm bảo được chất lượng học tập mà không cần phải có những phần hướng dẫn. Chính vì những đặc điểm trên, có thể nói, dạy học trực tuyến đang là một giải pháp tối ưu nhất cho người học với nhiều trình độ và cấp học khác nhau.

2.3. Đặc điểm học phần Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I)

Học phần này là một trong ba bộ phận cấu thành của Chủ nghĩa Mác - Lênin, nghiên cứu những quy luật vận động, phát triển chung nhất của tự nhiên, xã hội và tư duy; xây dựng thế giới quan và phương pháp luận chung nhất của nhận thức và thực tiễn. Cùng với các học phần khác, học phần Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I) góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục, đào tạo người giáo viên toàn diện ở trường.

Đây là một môn khoa học đặc thù, đặc thù của môn học ở chỗ trong sự phản ánh hiện thực, tri thức có tính khái quát hóa, trừu tượng hóa cao và được biểu đạt bằng hệ thống các khái niệm, phạm trù, nguyên lý, quy luật. Cho nên, trong quá trình giảng dạy học phần trên, giảng viên phải lựa chọn, phối hợp linh hoạt các phương pháp, kỹ thuật dạy học nhằm đạt được mục tiêu (đặc biệt là phương pháp thuyết trình, phát vấn, nêu vấn đề, thảo luận nhóm là phù hợp hơn cả). Đồng thời, phải bảo đảm tính khoa học của triết học Mác - Lênin, tính đúng đắn của hệ thống các khái niệm, nguyên lý, quy luật, phạm trù của học phần cũng như phải bảo đảm tính đảng, vì vậy, giảng viên phải đứng vững trên lập trường của chủ nghĩa duy vật biện chứng, đấu tranh kiên quyết chống chủ nghĩa duy tâm, siêu hình, bảo vệ Chủ nghĩa Mác - Lênin. Từ đó, giúp sinh viên vận dụng những kiến thức đã học vào hoạt động thực tiễn của bản thân một cách sáng tạo, đúng đắn. Điều đó cũng có nghĩa là giảng viên đã thực hiện nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn với tính sáng tạo trong giảng dạy học phần.

Tuy nhiên, vì đại dịch COVID-19, sinh viên không đến trường học trực tiếp nên việc dạy học trực tuyến là tất yếu. Nếu phải dạy học trực tuyến thì học phần đó có nhiều lợi thế hơn so với các học phần khác như âm nhạc, thể dục.... Một mặt, học phần Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I) là học phần lý thuyết, còn các học phần khác như âm nhạc, thể dục... thực hành là chủ yếu. Mặt khác, do đặc điểm của

học phần trên (như đã phân tích) quy định việc giảng viên lựa chọn phương pháp, kỹ thuật giảng dạy là thuyết trình, phát vấn, công não kết hợp với phương pháp nêu vấn đề, thảo luận nhóm thì hầu hết tính năng của các phần mềm dạy học trực tuyến như Zoom, Google Meet... đáp ứng tốt điều này.

Tóm lại, nhiệm vụ quan trọng của giảng viên trong dạy học trực tuyến học phần *Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I)* bằng phần mềm Zoom là dạy cho người học tiếp thu, nắm vững những nguyên lý, quy luật, phạm trù của học phần; đồng thời, giúp người học khai thác tốt nội dung phương pháp luận. Phần này định hướng cho sinh viên áp dụng kiến thức lý luận đã học vào trong nhận thức và hoạt động thực tiễn. Theo logic thì đây chính là phần cần thiết nhất, phục vụ trực tiếp cho người học, phát triển được năng lực tư duy sáng tạo cho sinh viên. Để làm được điều đó, giảng viên cần phải chỉ rõ cơ sở lý luận để rút ra ý nghĩa phương pháp luận đó, như thế sinh viên mới có cơ sở để thừa nhận ý nghĩa phương pháp luận đó bằng sự hiểu biết có căn cứ khoa học chứ không phải bằng sự áp đặt. Điều đó cũng đồng nghĩa với việc giảng viên phải xây dựng được các giải pháp tương ứng nhằm dạy học trực tuyến học phần hiệu quả.

2.4. Đặc điểm sinh viên ngành Giáo dục Mầm non (khóa 43)

Đa số sinh viên K43 (năm thứ nhất) Trường Cao đẳng Sư phạm Hà Tây là học sinh vừa tốt nghiệp trung học phổ thông. Trong giờ học trực tuyến học phần “Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin” (Phần I), phần lớn các em vào học đầy đủ, có ý thức học tập, chú ý nghe giảng,... Một số em có khả năng giao tiếp tốt, có năng lực sư phạm, khai thác và sử dụng rất tốt công nghệ thông tin, sôi nổi trong học tập, hăng hái tham gia xây dựng bài, có ý thức, trách nhiệm.

Đặc điểm trên là điều kiện thuận lợi cho quá trình sinh viên học trực tuyến học phần “Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin” (Phần I) ở Trường Cao đẳng Sư phạm Hà Tây. Tuy nhiên, bên cạnh những thuận lợi đó thì trong quá trình học tập học phần, sinh viên cũng gặp những khó khăn nhất định, đó là:

Đối với đào tạo ở phổ thông, phương pháp dạy và học sẽ có sự khác biệt so với phương pháp dạy học bậc Đại học. Ở bậc Đại học (trình độ cao đẳng), các em được học theo phương thức đào tạo tín chỉ, phải thích nghi với các phương pháp giảng dạy mới. Thầy, cô chỉ nêu vấn đề, hướng dẫn, còn tự học là chính. Do đó, trong quá trình học tập, một số sinh viên còn rụt rè, e ngại, chưa mạnh dạn phát biểu khi bị giảng viên phát vấn, thậm chí không dám trao đổi với giảng viên và các bạn trong lớp về nội dung bài học. Số khác sinh viên cũng chưa năng động, chưa sáng tạo, chưa tìm tòi học hỏi trong học tập.

Với đặc điểm của sinh viên K43 Mầm non như trên, giảng viên có thể chủ động trong việc lựa chọn phần mềm và khai thác được nhiều tính năng của phần mềm dạy học trực tuyến, từ đó đa dạng hóa các phương pháp, kỹ thuật tổ chức dạy học. Tuy nhiên, cũng do hạn chế như đã phân tích thì việc giảng viên lựa chọn, kết hợp các phương pháp, kỹ thuật dạy học cũng cần cân nhắc, tính toán (đặc biệt là phương pháp, kỹ thuật dạy học tích cực); đồng thời, sự tương tác, trao đổi giữa giảng viên và một số sinh viên trong giờ học sẽ bị hạn chế. Giảng viên không thể đánh giá một cách sát mức độ hiểu bài của một số em và sẽ kém hiệu quả đối với sinh viên thiếu sự chủ động, tự giác.

Mặt khác, đặc thù học phần có tính khái quát hóa, trừu tượng hóa cao và được biểu đạt bằng hệ thống các khái niệm, phạm trù, nguyên lý, quy luật. Nếu trong quá trình giảng dạy, giảng viên không cập nhật kiến thức thực tiễn, lấy ví dụ minh họa thì sinh viên không thể hiểu được vấn đề. Vì vậy, giảng viên sử dụng phương pháp thuyết trình hoặc phát vấn là điều tất yếu trong quá trình giảng dạy trực tuyến học phần; trong khi đó, phần mềm Zoom với chất lượng âm thanh, hình ảnh tốt, có nhiều tính năng nổi bật gần giống với lớp học trực tiếp là sự lựa chọn phù hợp.

Như vậy, xuất phát từ đặc thù học phần *Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I)* với các phương pháp, kỹ thuật dạy học phù hợp (thuyết trình, phát vấn, kỹ thuật công não kết hợp nêu vấn đề, thảo luận nhóm) và đặc điểm sinh viên năm thứ nhất như đã phân tích, giảng viên đã lựa chọn sử dụng phần mềm Zoom trong dạy học trực tuyến giúp sinh viên hiểu được tri thức học phần này và vận dụng kiến thức học phần vào giải quyết các vấn đề thực tiễn.

2.5. Sử dụng phần mềm Zoom trong dạy học trực tuyến học phần Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I)

2.5.1. Phần mềm Zoom là gì?

Zoom là một phần mềm chuyên dụng dành cho hội họp, làm việc trực tuyến. Ứng dụng Zoom giúp một nhóm người có thể kết nối với nhau, nhìn mặt nhau, trò chuyện với nhau không kể khoảng cách địa lý. Điều kiện để làm được điều đó là người sử dụng phải cài đặt Zoom vào máy tính, điện thoại hoặc một thiết bị điện tử nào khác và có kết nối Internet ổn định.

2.5.2. Một số tính năng nổi bật của phần mềm Zoom

a. Trò chuyện và tương tác

Chức năng cơ bản nhất của Zoom là hỗ trợ gọi video từ xa để đàm thoại như khi gặp mặt trực tiếp. Zoom cho phép người sử dụng có thể tự do tương tác và kết nối bất chấp khoảng cách địa lý.

b. Lưu lại bản ghi cuộc gọi

Khi người chủ trì cuộc họp nhấn nút hoạt động, cuộc họp sẽ được ghi lại tùy theo nhu cầu của từng tài khoản. Zoom hỗ trợ người chủ trì cuộc họp lưu lại bản ghi trên chính thiết bị đang dùng hoặc sao lưu trên theo dạng đám mây. Tính năng này cho phép người chủ trì cuộc họp có thể chia sẻ lại nội dung cuộc họp hoặc buổi dạy cho những ai không có điều kiện tham dự trực tiếp.

c. Chia sẻ nội dung màn hình

Với Zoom, người sử dụng có thể tổ chức các buổi hội thảo hoặc thuyết trình quy mô lớn. Thông qua buổi họp, người chủ trì cuộc họp linh hoạt, chủ động chia sẻ nội dung màn hình cho những người tham gia buổi họp.

d. Tạo cuộc thăm dò ý kiến

Chức năng này được tạo ra để dành riêng cho người đứng đầu cuộc họp. Khi họ đưa ra một vấn đề nào đó và cần trưng cầu ý kiến của những người khác, họ chỉ cần tạo ra một chủ đề thăm dò rồi chia sẻ nó với các thành viên khác. Sau đó, họ tiến hành thu thập ý kiến của mọi người. Việc tạo cuộc thăm dò vừa không mất nhiều thời gian mà lại đem lại hiệu quả cao.

e. Giảm tiếng ồn từ một thành viên nhất định

Khi nhận thấy nội dung cuộc họp đang bị ồn bởi một thành viên nào đó, người quản lý có thể tắt micro của thành viên đó đi để cho chất lượng cuộc họp không bị nhiễu sóng. Bên cạnh đó, Zoom còn được mã hóa để bảo mật thông tin của những người tham gia cuộc họp, họ sẽ không bị làm phiền bởi những kẻ lạ mặt có ý đồ xấu. Bên cạnh những ưu điểm, phần mềm Zoom cũng có những hạn chế nhất định như: Không có khả năng xóa các bình luận không phù hợp do người tham gia để lại, từng có lỗi bảo mật, gói miễn phí bị giới hạn vì thời hạn cuộc họp nhóm chỉ 40 phút... Tuy nhiên, khi trả thêm cước phí để sử dụng, Zoom sẽ mở ra cho người sử dụng nhiều tính năng mới như gia tăng số lượng thành viên tham gia, kéo dài thời lượng cuộc họp, điểm danh tự động...

Qua tìm hiểu, tác giả nhận thấy, Zoom là một công cụ hội thoại trực tuyến tiện dụng, chỉ cần một đường link hoặc một mã Zoom để tham gia vào cuộc họp online. Giảng viên giảng dạy học phần *Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I)* sử dụng Zoom để tạo lớp học trực tuyến vì ứng dụng đơn giản, phù hợp với sinh viên năm thứ nhất, đặc thù học phần và mục đích sử dụng. Trong Zoom có nhiều tính năng hiệu quả nên giảng viên cần tận dụng triệt để các tính năng nhằm bảo đảm tiết kiệm thời gian, tránh được nhiều thao tác sử dụng.

2.5.3. Lựa chọn, sử dụng công cụ và phần mềm Zoom trong dạy học trực tuyến học phần Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I)

a. Trước và sau giờ học

Dạy học trực tuyến gồm ba bước chính: Trước giờ

học, trong giờ học và sau giờ học. Mỗi bước của quá trình có thể sử dụng nhiều phần mềm và công cụ hỗ trợ. Chuẩn bị cho tiết dạy trực tuyến, giảng viên giảng dạy học phần thường sử dụng Google Classroom - một công cụ thiết kế miễn phí, công cụ này thiết kế chương trình giảng dạy dành cho sinh viên. Chẳng hạn, giảng viên chia sẻ đề cương học phần, các tài liệu tham khảo, vấn đề cần chuẩn bị cho giờ học (lí thuyết, thảo luận)... Đối với công việc sau giờ học, giảng viên sử dụng Google Classroom để tạo bài đăng và kiểm tra tiến độ làm bài của sinh viên.

b. Trong giờ học

Với đặc thù học phần Những nguyên lí cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I), đối tượng sinh viên và tính năng nổi bật của phần mềm Zoom, để đạt được mục tiêu bài học, giảng viên thiết kế bài giảng PowerPoint với các phương pháp như thuyết trình, phát vấn kết hợp với nêu vấn đề, thảo luận nhóm để giảng dạy. Một số tính năng của phần mềm Zoom thường được sử dụng trong giảng dạy học phần như: Chia sẻ bài giảng (Share Screen) là chủ yếu, kết hợp với điểm danh tự động qua Polling (nếu sử dụng Zoom bản quyền); tăng tương tác với sinh viên qua Reaction; chia phòng thảo luận nhóm (Breakout zoom); sử dụng Immersive view để tuyên dương sinh viên trong buổi học; sử dụng thêm Record nếu thấy cần thiết để ghi lại tiết học.

Tuy nhiên, điều giảng viên thường băn khoăn nhất đó là tăng tính tương tác của sinh viên với giảng viên, sinh viên với sinh viên và sinh viên với tư liệu học tập. Bên cạnh công cụ Google Classroom mà giảng viên đã sử dụng để khắc phục hạn chế phần mềm Zoom trong quá trình dạy học trực tuyến thì việc kết hợp ứng dụng Classkick với phần mềm Zoom cũng là một lựa chọn cần cân nhắc. Song, do sinh viên K43 học trực tuyến 3 tuần (6 tiết), khối lượng kiến thức và thời gian chưa đủ nên giảng viên chưa có điều kiện ứng dụng Classkick. Mặt khác, các tuần tiếp theo, giảng viên dạy học trực tiếp là chủ đạo kết hợp với dạy học trực tuyến cho sinh viên là F0, F1. Điều đó càng khó khăn hơn cho giảng viên có thể thử nghiệm kết hợp ứng dụng Classkick với phần mềm Zoom trong quá trình dạy học học phần trên.

2.6. Một số giải pháp sử dụng hiệu quả phần mềm Zoom trong dạy học trực tuyến học phần Những nguyên lí cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I) ở Trường Cao đẳng Sư phạm Hà Tây

“Phương pháp và kĩ năng của giảng viên trong giảng dạy trực tuyến hiện nay cũng là một vấn đề cần quan tâm. Một bộ phận giảng viên còn thiếu tự tin cũng như sự thành thạo trong việc sử dụng công nghệ mới dẫn đến hiệu quả giảng dạy thấp. Tính tương tác và mức độ tương tác giảng viên - sinh viên, sinh viên - sinh viên trong môi trường đào tạo trực tuyến ở Việt Nam hiện nay còn thấp” [4, tr.35]. Vì vậy, giảng viên và sinh viên

các trường đại học, cao đẳng ở Việt Nam cần phải nhận thức được những thách thức mà cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0 mang lại để sẵn sàng thay đổi và thích ứng khi dạy học trực tuyến nói chung và sử dụng hiệu quả phần mềm Zoom trong dạy học trực tuyến học phần này nói riêng.

2.6.1. Đối với giảng viên

Giảng viên giảng dạy trực tuyến học phần Những nguyên lí cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I) bằng phần mềm Zoom phải kết hợp với các công cụ, ứng dụng khác như Google Classroom hoặc Classkick... để khắc phục nhược điểm. Vì ngoài ưu điểm của dạy học bằng phần mềm Zoom thì hạn chế của phần mềm này là kiểm tra, đánh giá sinh viên trong quá trình học tập ngoài giờ lên lớp. Trong khi đó, các công cụ, ứng dụng Google Classroom, hoặc Classkick đáp ứng tốt cho việc kiểm tra, đánh giá sinh viên ngoài giờ lên lớp, tăng tính tương tác của sinh viên với giảng viên, sinh viên với sinh viên và sinh viên với tư liệu học tập. Nói cách khác, sự kết hợp của phần mềm Zoom với các công cụ, ứng dụng như Google Classroom, hoặc Classkick... trong giảng dạy học phần trên là sự lựa chọn phù hợp, đáp ứng được mục tiêu dạy học học phần.

Giảng viên cần sử dụng phần mềm Zoom bản quyền vì với gói Zoom miễn phí sẽ bị hạn chế một số tính năng, một trong những tính năng bị hạn chế là giới hạn thời gian cuộc họp. Nói cách khác, khi hết thời hạn 40 phút, nếu giảng viên cần tiếp tục giờ dạy thì sẽ mất thêm thời gian để bắt đầu lại cuộc họp. Vì vậy, giảng viên sử dụng Zoom bản quyền sẽ mở ra cho việc sử dụng nhiều tính năng mới như kéo dài thời lượng cuộc họp, gia tăng số lượng thành viên tham gia, điểm danh tự động...

Khi kết hợp dạy học trực tiếp với trực tuyến, giảng viên cần chủ động cập nhật Internet (mua) theo gói để đảm bảo chất lượng mạng, đáp ứng được nhu cầu học tập cho sinh viên. Bởi vì, một nhược điểm khác của Zoom là hiệu suất tổng thể của nó vẫn sẽ phụ thuộc vào kết nối Internet và dung lượng của người dùng. Trung bình, nó sẽ cần từ 600MB đến 1,70GB dữ liệu mỗi giờ. Do đó, giảng viên cũng nên sử dụng nền tảng này theo gói kết nối Internet không giới hạn với tốc độ tải xuống và tải lên ít nhất 5 Mbps.

Giảng viên xây dựng bài giảng điện tử tinh giản, dễ hiểu gắn với các phương pháp, kĩ thuật giảng dạy đặc thù của học phần như thuyết trình, phát vấn, công não kết hợp với nêu vấn đề và thảo luận nhóm: Trong quá trình giảng dạy học phần, giảng viên giảng dạy học phần này sử dụng tính năng Share Screen (chia sẻ) là chủ yếu; mặt khác, học phần Những nguyên lí cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I) có nội dung khái

quát hóa, trừu tượng hóa cao và được biểu đạt bằng hệ thống các khái niệm, phạm trù, nguyên lí, quy luật. Vì vậy, để nâng cao chất lượng giờ dạy bằng phần Zoom, trong quá trình xây dựng bài giảng điện tử, giảng viên không những thiết kế bài giảng gắn với các phương pháp, kĩ thuật dạy học đặc thù của học phần nhằm đảm bảo mục tiêu của giờ dạy mà nội dung của giờ dạy còn phải thật cô đọng, súc tích, đồng thời có những ví dụ, hình ảnh thực tế... Có như vậy, sự chiếm lĩnh tri thức của các em mới trở nên sinh động, hấp dẫn, dễ hiểu, gần gũi và hữu ích với cuộc sống của chính các em.

Khi thiết kế bài giảng điện tử, giảng viên xây dựng câu hỏi bài học, câu hỏi củng cố, câu hỏi vận dụng theo hướng vận dụng kiến thức liên môn, đa môn và kiến thức thực tiễn: Đây thực chất là việc giảng viên phải xây dựng một hệ thống câu hỏi có tính logic và theo hướng vận dụng kiến thức liên môn, đa môn và kiến thức thực tiễn (Kiến thức nội môn: Giảng viên tích hợp kiến thức môn Những nguyên lí cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần II), môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam. Kiến thức đa môn: Giảng viên tích hợp kiến thức môn Khoa học tự nhiên 6, 7, Ngữ văn 6,7). Để xây dựng được câu hỏi bài học, củng cố, câu hỏi vận dụng một cách hợp lí, giảng viên căn cứ vào mục tiêu, nội dung bài học, tính năng của phần mềm Zoom để đặt ra các câu hỏi với nội dung và hình thức phù hợp. Các câu hỏi phải mang tính vừa sức đối với sinh viên, tạo được sự hứng thú về nhận thức, kích thích sự tìm tòi sáng tạo của sinh viên, đồng thời phải sắp xếp theo một trình tự hợp lí, phù hợp với logic bài học và logic nhận thức của người học. Khi giảng viên xây dựng câu hỏi cần chú ý một số điểm sau: Một là, câu hỏi trong giờ học phải mang tính phong phú, đa dạng phù hợp với nhận thức của người học. Hệ thống câu hỏi bao gồm: Câu hỏi phát hiện, câu hỏi gợi mở, dẫn dắt, câu hỏi tái hiện, câu hỏi tích hợp,... Điều đó sẽ phát huy được tính tích cực, chủ động, sáng tạo về mặt nhận thức của mọi đối tượng sinh viên, từ sinh viên khá, trung bình, cho đến trung bình yếu. Hai là, câu hỏi vận dụng phải bao gồm câu hỏi của kiến thức học phần và liên hệ thực tế với bản thân sinh viên. Căn cứ vào cách giải quyết các câu hỏi, giảng viên xác định mức độ mức độ hiểu bài của sinh viên và sự chủ động, tự giác của sinh viên đạt được trong giờ học.

Khi thiết kế bài giảng điện tử dạy học học phần bằng phần mềm Zoom, giảng viên cũng xây dựng một số tình huống có vấn đề từ thực tế đời sống. Đó là các tình huống xuất phát từ chính thực tế đời sống, đòi hỏi sinh viên phải suy nghĩ và dựa trên những kiến thức cũ, kinh nghiệm, trải nghiệm của bản thân để đưa ra tất cả các ý tưởng, giải pháp,... giải quyết vấn đề. Chẳng hạn, khi dạy bài “Nguyên lí về mối liên hệ phổ biến”, giảng

viên xây dựng tình huống có vấn đề sau: “Việt Nam là một nước nông nghiệp. Tuy nhiên, với đặc tính canh tác bao đời nay, người nông dân thường có thói quen sử dụng thuốc bảo vệ thực vật trong sản xuất nông nghiệp (thuốc hóa học). Bên cạnh những lợi ích khi sử dụng thuốc bảo vệ thực vật thì tác hại của nó đối với môi trường và con người là không nhỏ”. Anh (chị) hãy vận dụng kiến thức liên môn, kiến thức thực tế và kiến thức của phần tính chất của mối liên hệ để giải thích: 1/Tại sao trong sản xuất nông nghiệp phải sử dụng thuốc bảo vệ thực vật? 2/ Tác hại của thuốc bảo vệ thực vật đối với môi trường, sinh vật và con người? 3/ Đưa ra một số biện pháp bảo vệ thực vật mà không cần sử dụng các loại thuốc hóa học. Đối với các tình huống này, thường không có đáp án “đóng”, mà sẽ có nhiều cách giải quyết khác nhau về một vấn đề. Sinh viên có thể tìm được nhiều cách giải quyết dưới nhiều góc độ khác nhau, do đó có thể phát huy được tiềm năng sáng tạo của mình, trên cơ sở đó lựa chọn được phương án tối ưu để giải quyết vấn đề.

2.6.2. Đối với sinh viên

Sinh viên chuẩn bị tốt nội dung bài học: Đây là điều kiện tiên quyết để học tập hiệu quả. Đối với dạy học trực tuyến học phần Những nguyên lí cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I) bằng phần mềm Zoom thì yêu cầu này lại càng được đề cao. Bởi vì, so với dạy học trên lớp là tính tương tác của sinh viên - giảng viên, sinh viên - sinh viên và sinh viên - tư liệu học tập. Dù rằng, khi dạy học bằng phần mềm Zoom có thể kết hợp với các công cụ, ứng dụng khác như Google Classroom hoặc Classkic để hạn chế nhược điểm thì việc sinh viên chuẩn bị tốt nội dung bài học vẫn là một giải pháp hữu hiệu. Việc thực hiện giải pháp này đối với sinh viên học học phần trên khác biệt với các học phần khác ở chỗ: Sinh viên phải tự nghiên cứu để bước đầu hiểu được các khái niệm, mối quan hệ biện chứng của các cặp phạm trù, quy luật,... lấy được ví dụ minh họa và trên cơ sở ý nghĩa phương pháp luận, sinh viên bước đầu vận dụng được ý nghĩa phương pháp luận đó vào hoạt động học tập của bản thân.

Sinh viên nâng cao kĩ năng đọc nhanh và tận dụng khả năng ghi chép thường xuyên: Học phần Những nguyên lí cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I) có hàm lượng kiến thức lí thuyết nhiều. Vì vậy, khi học tập học phần, sinh viên cần có kĩ năng đọc nhanh, nắm bắt kịp thời thông tin sẽ giúp nâng cao hiệu quả học tập. Với lượng kiến thức không nhỏ trong từng bài học cần lĩnh hội thì đọc nhanh là giải pháp để các em cải thiện kết quả học tập của chính bản thân.

Với giải pháp thứ hai, nếu sinh viên nâng cao được kĩ năng đọc nhanh và tận dụng được khả năng ghi chép thường xuyên thì sẽ là cơ sở nền tảng để các em làm tốt

bài tập hoặc bài kiểm tra định kì trên công cụ ứng dụng Classroom hoặc Classkic cũng như trong quá trình kiểm tra học phần.

Sinh viên vận dụng linh hoạt, sáng tạo kiến thức liên môn, đa môn và kiến thức thực tiễn trong học tập học phần: Đối với các bài học học phần Những nguyên lí cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I), việc sinh viên vận dụng linh hoạt, sáng tạo kiến thức liên môn, đa môn và kiến thức thực tiễn sẽ giúp các em tránh lí thuyết, khô cứng, căng thẳng trong quá trình học tập. Nói cách khác, chỉ khi nào những kiến thức tích hợp, kiến thức thực tiễn được liên hệ, minh họa linh hoạt (mỗi sinh viên một cách liên hệ, minh họa) cho nội dung bài học thì khi đó, bài học mới trở nên dễ hiểu, sinh động, thu hút sinh viên, không gây nhàm chán, thậm chí còn tạo động lực để sinh viên sáng tạo, tự tư duy theo cách suy nghĩ của bản thân, những kiến thức sinh viên lĩnh hội được chính các em vận dụng ngay vào giải quyết các vấn đề thực tiễn, tránh học vẹt. Có thể nói, sự phân chia các giải pháp chỉ mang tính chất tương đối, để nâng cao hiệu quả dạy học trực tuyến học phần Những nguyên lí cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I) bằng phần mềm Zoom cần phải thực hiện đồng bộ các giải pháp của cả giảng viên và sinh viên. Trong đó, sinh viên tích cực, chủ động chuẩn bị tốt nội dung bài học là chìa khóa thành công của dạy học trực tuyến học phần này bằng phần mềm Zoom.

3. Kết luận

“Cuộc Cách mạng công nghệ 4.0 với xu hướng phát triển dựa trên nền tảng tích hợp cao độ của hệ thống kết nối số hóa với sự đột phá của Internet vạn vật và trí tuệ nhân tạo mà đặc điểm là tận dụng một cách triệt để sức mạnh lan tỏa của số hóa với đặc trưng là công nghệ thông tin. Thực tế này mở ra những cơ hội và cả thách thức rất lớn cho các cơ sở đào tạo nhằm đáp ứng nguồn nhân lực lao động có trình độ, có năng lực nghề nghiệp và khả năng tiếp cận, làm việc và vận hành các hệ thống thông minh trong thời kì công nghệ số” [5, tr.46].

Có thể khẳng định, dạy học trực tuyến là xu thế tất yếu, là một phương thức cần thiết, quan trọng, ít nhiều có tính tiết kiệm và tính khả thi cao trong bối cảnh giáo dục hiện nay, kể cả không có dịch COVID-19. Tuy nhiên, để dạy học trực tuyến học phần này ở Trường Cao đẳng Sư phạm Hà Tây bằng phần mềm Zoom đạt được hiệu quả thì giảng viên cần kết hợp với các công cụ, ứng dụng như Google Classroom hoặc Classkic. Bởi vì, không có phần mềm nào là vạn năng, mỗi phần mềm, công cụ đều có những ưu điểm, hạn chế nhất định. Do đó, giảng viên giảng dạy học phần Những nguyên lí cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin (Phần I) nói riêng và giảng viên Trường Cao đẳng Sư phạm Hà Tây nói chung cần lựa chọn, kết hợp phần mềm, công cụ dạy học trực tuyến sao cho phù hợp với đối tượng sinh viên, đặc thù của học phần và mục đích sử dụng.

Tài liệu tham khảo

- [1] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (30/3/2021), *Thông tư số 09/2021/TT-BGDĐT Quy định về quản lí và tổ chức dạy học trực tuyến trong cơ sở giáo dục phổ thông và cơ sở giáo dục thường xuyên.*
- [2] *Tổng quan về dạy học trực tuyến*, <http://cuongcong.com/elearning/tong-quan-ve-day-hoc-truc-tuyen.html>.
- [3] <http://daotaonoibo.vn/blog/day-hoc-truc-tuyen>.
- [4] Lê Văn Toán - Trương Thị Diễm, (5/2020). *Một số giải pháp nâng cao hiệu quả đào tạo trực tuyến trong giáo dục đại học trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp 4.0.* Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt, kì 2, tr.33-36.
- [5] Phan Chí Thành, (01/2018), *Cách mạng công nghiệp 4.0 - Xu thế phát triển của giáo dục trực tuyến.* Tạp chí Giáo dục, số 421, kì 01, tr.43-46.

THE USE OF ZOOM SOFTWARE IN ONLINE TEACHING OF THE BASIC PRINCIPLES OF MARXISM - LENINISM (PART I) AT HA TAY TEACHER TRAINING COLLEGE

Do Thi Phuong

Email: phuongcdspht@gmail.com
Ha Tay Teacher Training College
Thuong Tin town, Thuong Tin district,
Hanoi, Vietnam

ABSTRACT: *The use of Zoom software in online teaching is not only a situation arising in the epidemic conditions but also an inevitable trend in the 4.0 era. Based on the theory of Zoom software, the article clarifies the use of Zoom software and proposes solutions to improve the efficiency of using the software in online teaching of the Basic principles of Marxism Leninism (Part I) at Ha Tay Teacher Training College.*

KEYWORDS: Using, Zoom software, online teaching, Political theory.